

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 5 września 2018 r.

Znak: WK-611/5/4/18

Pan
Marian Blachut
Burmistrz
Czechowic-Dziedzic

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 20 czerwca 2018 r. do 6 lipca 2018 r. kontrolę problemową gospodarki finansowej Miasta Czechowice-Dziedzice za okres od 1 stycznia 2016 r. do 6 lipca 2018 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 lipca 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie windykacji zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

– *W latach od 2016 r. do dnia kontroli nieprawidłowo podejmowano czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podmiotów zalegających z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, poprzez:*

➤ *niewystawienie upomnień, a następnie tytułów wykonawczych - wobec 3 podmiotów o numerach ewidencyjnych: 10892, 3555, 5241, co dotyczyło zaległości za listopad-grudzień 2017 r. oraz niewystawienie tytułów wykonawczych – wobec 4 podmiotów o nr ewidencyjnych 10564 (za V-XII 2016 r., I-XII 2017 r.), 10892 (za III-X 2017 r.), 6933 (za VII-XII 2017 r.), 11354 (za IX-XII 2017 r.)*

Naruszono tym art. 6 § 1, art. 15 § 1, art. 26 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 z późn. zm.) w związku z art. 6b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia. Organ

egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, sporządzonego według ustalonego wzoru. Ustalając opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, rada gminy określa terminy ich uiszczenia. Opłaty nieuiszczone w wyznaczonym terminie podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W trakcie kontroli, tj. 3 lipca 2018 r. organ podatkowy wystawił i wysłał upomnienia dotyczące zaległości za listopad-grudzień 2017 r. wobec podmiotów o numerach ewidencyjnych: 10892, 3555, 5241 oraz wystawił tytuły wykonawcze dotyczące zaległości wobec podmiotów o numerach ewidencyjnych: 10564, 10892, 6933, 11354.

Ponadto nie przestrzegano zasad i terminów przesyłania upomnień i sporządzania tytułów wykonawczych zawartych w instrukcji ewidencji i poboru opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Urzędzie Miejskim w Czechowicach – Dziedzicach wprowadzonej zarządzeniem nr 120.28A.2013 Kierownika Urzędu Miejskiego w Czechowicach – Dziedzicach z 1 lipca 2013 r. Zgodnie z ww. regulacjami, księgowy zobowiązany jest do przeglądu kont podatników w zbiorze, sprawdzając czy należność została zapłacona. Jeżeli podatnik nie dokonał wpłaty w terminie lub dokonana wpłata jest nie spełnia, sytuacja ta stanowi podstawę do wystawienia upomnienia, które zawiera pouczenie, że stanowi ono podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego. Upomnienia wysyła się nie rzadziej niż co 2 raty, czyli co 4 miesiące niezwłocznie po upływie terminu raty. Jeżeli zaległości objęte upomnieniem nie zostaną uregulowane, księgowy w ciągu 14 dni od daty doręczenia upomnienia sporządza tytuł wykonawczy. Stwierdzono, że:

a) upomnienia i tytuły wykonawcze wystawiane były po terminie wskazanym w ww. zarządzeniu, co dotyczyło 84 upomnień wobec 29 podmiotów oraz 110 tytułów wykonawczych wobec 28 podmiotów, opóźnienia w wystawianiu upomnień wynosiły od 2 do 18 miesięcy, natomiast opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych wynosiły od 2 do 7 miesięcy,

b) wysyłane upomnienia obejmowały zaległości za więcej niż 2 raty, co dotyczyło 33 upomnień wobec 29 podmiotów. Upomnienia obejmowały zaległości za okres od 3 do 8 rat.

➤ brak wszczęcia postępowań w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie wydania decyzji w tej sprawie, w przypadkach gdy właściciel nieruchomości nie uiszczał opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu. Naruszono tym art. 6m ust. 2b w związku z art. 6m ust. 2a ww. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie ze wskazanymi przepisami, w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi burmistrz miasta zawiadamia właściciela nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczonej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. W przypadku gdy właściciel nieruchomości nie uiszcza opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, burmistrz wydaje decyzję określającą wysokość tej opłaty, stosując wysokość opłaty podaną w zawiadomieniu.

W okresie od 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, Rada Miejska w Czechowicach – Dziedzicach dwukrotnie zmieniała stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi: uchwałą Nr XVIII/163/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. obowiązującą od lutego 2016 r. do grudnia 2017 r. oraz uchwałą Nr XLI/449/17 z dnia 21 listopada 2017 r. obowiązującą od stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli.

Zgodnie z postanowieniami uchwały Nr XII/87/15 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opłata płatna była raz na dwa miesiące, z góry do 20-go dnia ostatniego miesiąca danego okresu, za wyjątkiem płatności za listopad i grudzień, której termin przypadał do 15-go grudnia. Łączna ilość rat wynosiła sześć w danym roku.

Nieprawidłowość dotyczyła zaniechania wszczęcia postępowań w sprawie określenia wysokości opłaty oraz wydawania decyzji w tej sprawie wobec podmiotów, którzy nie regulowali zaległości:

- od trzeciej raty 2016 r. do szóstej raty 2016 r., od pierwszej do szóstej raty 2017 r. i od pierwszej do drugiej raty 2018 r. o numerach ewidencyjnych: 10994, 5525, 1220, 9067, 10668, 10564, 10942, 10716, 8368, 569, 10892, 10670, 10987, 163, 5080, 6933, 6031, 5053, 9993, 11527, 332, 9893, 5241, 1182, 10292, 4510, 10716, 3555. Organ podatkowy wydał jedynie decyzje określające wysokość opłaty za pierwszą i drugą nieuregulowaną ratę 2016 r. Wobec zaległości za okres od maja 2016 r. do grudnia 2017 r. organ podatkowy wystawiał upomnienia, a następnie tytuły wykonawcze, natomiast wobec zaległości za okres od stycznia do kwietnia 2018 r. nie wszczynano postępowania egzekucyjnego.
- drugiej i trzeciej raty 2016 r. (nr ewidencyjny 10635), trzeciej raty 2016 r. (numer ewidencyjny 4518), trzeciej do szóstej raty 2016 r. i od pierwszej do czwartej raty 2017 r., szóstej raty 2017 r. oraz pierwszej i drugiej raty 2018 r. (nr ewidencyjny 10482). Do dnia zakończenia kontroli, tj. 6 lipca 2018 r. nie uregulowano piątej i szóstej raty 2016 r., pierwszej raty 2017 r. oraz pierwszej i drugiej raty 2018 r. podmiotu o nr ewidencyjnym 10482. Pozostałe zaległości zostały uregulowane.

W myśl art. 3a ust. 1 pkt 6 i art. 15 ww. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, egzekucję administracyjną w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się jeżeli wynika ona z deklaracji o wysokości tej opłaty. Może być ona wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.

W przypadku gdy właściciel nieruchomości nie uiszcza opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu organ podatkowy jest zobowiązany do wydania decyzji określającej wysokość opłaty. A następnie, na podstawie tej decyzji wszczyna postępowanie egzekucyjne zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. poz. 1494 z późn. zm.).

W myśl wskazanego przepisu, egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia w przypadku, gdy dotyczy należności pieniężnych, których obowiązek uiszczenia powstaje z mocy prawa, a wysokość tych należności została określona w ostatecznym orzeczeniu (tu decyzja określająca wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi).

Wobec powyższego organ podatkowy nie ma podstaw prawnych do wszczynania postępowania egzekucyjnego wobec zaległości z tytułu opłaty, przed wydaniem decyzji określającej wysokość tej opłaty.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach, przyczyną braku wszczynania postępowań w sprawie określenia opłaty za okres od maja 2016 r. do grudnia 2017 r., była chęć skrócenia procedury administracyjnej oraz

ograniczenie kosztów związanych z dostarczaniem podmiotom pism o wszczęciu postępowań. Na podstawie karty kontowej podatnika wszczynano od maja 2016 r. postępowania egzekucyjne tj. wystawiano upomnienia, a następnie tytuły wykonawcze. Z kolei, w zakresie braku wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za 2018 r. organ podatkowy nie wydał postanowień o wszczęciu z urzędu tych postępowań z uwagi na wystąpienie awarii systemu informatycznego Rekord, który został naprawiony w miesiącu czerwcu 2018 r.

➤ nieterminowe wszczęcie postępowań w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec podmiotów o numerach ewidencyjnych 10994, 5525, 1220, 9067, 10668, 10564, 10942, 10716, 8368, 569, 10892, 10670, 10987, 163, 5080, 6933, 6031, 5053, 9993, 11527, 332, 9893, 5241, 1182, 10292, 4510, 10716, 3555, 10482, 9777, 4727 za nieterminowo uregulowaną pierwszą ratę 2016 r. tj. styczeń - luty (płatnej do 20 lutego). Postępowania w tej sprawie zostały wszczynane dopiero w maju bądź czerwcu 2016 r. tj. po upływie płatności kolejnej raty opłaty, tj. marzec-kwiecień (płatnej do 20 kwietnia). Postępowanie egzekucyjne tych zaległości wszczęto dopiero w październiku 2016 r.

Powyższym naruszono art. 125 § 1 i 2, art. 139 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami ustawy Ordynacja podatkowa, organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawianych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub na podstawie faktów powszechnie znanych i dowodów znanych z urzędu organowi prowadzącemu postępowanie.

Stosownie do art. 6q ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sprawach dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują Burmistrzowi Miasta.

Zadania w zakresie systematycznej kontroli wpłat wniesionych przez zobowiązanych należały, inicjowania wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz przygotowywania projektu postanowienia o wszczęciu postępowania, a następnie projektu decyzji określających wysokość opłaty należały do zakresu obowiązków pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, który podpisywał postanowienia o wszczęciu z urzędu tych postępowań oraz decyzje określające wysokość zobowiązania z tego tytułu. Naczelnik działał z upoważnienia p. Mariana Błachut – Burmistrza Czechowic-Dziedzic z dnia 9 września 2013 r.

Wniosek nr 1

Dokonać analizy terminowości wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2018 r. w wysokości podanej w zawiadomieniu, a w przypadku nieuiszczenia opłaty, wszczęć z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie wydać

decyzje w tej sprawie, stosownie do art. 6m ust. 2b w związku z art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454), art. 165 § 1 i 2 oraz art. 207 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.), mając na uwadze art. 125 § 1 i 2 i art. 139 § 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 6q ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa w zakresie:

- terminowego podejmowania czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podatników zalegających z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami, stosownie do art. 6 § 1, 15 § 1, art. 26 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r., poz. 1314 z późn. zm.), w związku z art. 6b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r., poz. 1454),
- terminowego wszczynania postępowań w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie wydania decyzji w tej sprawie, w przypadkach określonych w art. 6m ust. 2b w związku z art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454) oraz art. 125 § 1 i 2, art. 139 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.),
- prowadzenia działań windykacyjnych zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi po uprzednim wydaniu decyzji określającej wysokość tej opłaty, stosownie do § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 131) w związku z art. 6m ust. 2a i art. 6m ust. 2b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2016 - 2017 dokonano umorzenia zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło:*
 - *umorzenia zaległości niezgodnie z wnioskiem podmiotu, czym naruszono art. 67a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organ podatkowy, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prologacyjną. Organ podatkowy jest związany treścią wniosku w tym sensie, że nie może zastosować innej ulgi niż ta, o którą prosi podatnik. Nieprawidłowość dotyczyła:*
 - a) *decyzji nr 3/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r., na podstawie której umorzono zaległości za okres od listopada 2015 r. do kwietnia 2017 r., pomimo że wnioskodawca pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. wnosił o umorzenie zaległości objętej tytułami wykonawczymi o numerach 64/2016, 275/2016, 475/2016 dotyczącymi zaległości od listopada 2015 r. do sierpnia 2016 r.*
 - b) *decyzji nr 4/2017 z dnia 14 czerwca 2017 r. na podstawie której umorzono zaległość za okres od listopada 2014 r. do kwietnia 2017 r., pomimo iż wnioskodawca pismem z dnia*

25 maja 2017 r. wnosił o umorzenie zaległej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za lata 2014 - 2016. We wniosku podmiot nie wskazał zaległości za styczeń-luty, marzec - kwiecień 2017 r.

- umorzenia należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przed terminem jej wymagalności, czym naruszono art. 67a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organ podatkowy, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną. Podatnicy nie mogą skutecznie ubiegać się o umorzenie podatku jeżeli wniosek złożono przed terminem jego płatności. Organ podatkowy w takiej sytuacji – w zależności od okoliczności – albo nie wszczyna postępowania na podstawie art. 165a ustawy Ordynacja podatkowa, albo też wszczęte postępowanie umarza. Nieprawidłowość dotyczyła:

- a) decyzji nr 4/2016 z dnia 10 listopada 2016 r. umorzono zaległość z tytułu opłaty za gospodarowanie od stycznia 2015 r. do października 2016 r. Wniosek o umorzenie zaległości został złożony 11 października 2016 r., tj. w dniu kiedy opłata za wrzesień i październik 2016 r. nie była wymagalna, jej płatność upływała 20 października 2016 r.
- b) decyzji nr 3/2016 z dnia 22 lipca 2016 r. umorzono zaległość z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za okres od stycznia 2016 r. do czerwca 2016 r. Wniosek o umorzenie zaległości został złożony 20 czerwca 2016 r., tj. w dniu w którym opłata za maj i czerwiec 2016 r. nie była wymagalna.

Zadania w zakresie przyjmowania, kompletowania dokumentacji potwierdzającej zasadność udzielenia ulgi, przygotowywania projektów decyzji o umorzeniu zaległości wykonywał były Inspektor Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Nadzór nad pracownikami sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Ww. decyzje zostały wydane przez p. Mariana Błachut – Burmistrza Czechowic-Dziedzic.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Czechowicach – Dziedzicach w zakresie prawidłowości przygotowywania dokumentacji umorzeniowej zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spełniającej wymogi art. 67a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W 2016 r. w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja Podatkowa obliczone za okres sprawozdawczy – rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania ograniczenie poboru” w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, w rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami”, paragrafie 049 „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” nieprawidłowo wykazano skutki finansowe wynikające z decyzji w sprawie rozłożenia na raty zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 23 lutego 2016 r. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 z późn. zm.) w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 tegoż załącznika, w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie rozłożenia na raty - wykazuje się kwoty dotyczące skutków decyzji organów podatkowych za okres sprawozdawczy. Skutki wykazane w tej kolumnie powinny wynikać z decyzji organu podatkowego, zarówno w zakresie bieżących, jak i zaległych należności. W przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji o rozłożeniu na raty zapłaty podatku bądź zaległości podatkowej, skutki finansowe wynikające z tych decyzji powinny być wykazywane za kolejne okresy sprawozdawcze w roku, w którym została wydana decyzja.

Stwierdzono, że decyzją nr 2/2016 z dnia 23 lutego 2016 r. postanowiono o rozłożeniu na raty zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 802,50 zł wraz z odsetkami w wysokości 35,00 zł oraz opłatą prolongacyjną w wysokości 12,00 zł, następująco: do 15 marca 2016 r. 102,50 zł, do 15 każdego dnia miesiąca od kwietnia do października 2016 r. po 100,00 zł.

Natomiast w sprawozdaniach Rb-27S za okres: od początku roku do 31 marca 2016 r., od początku roku do 30 czerwca 2016 r., od początku roku do 30 września 2016 r. i od początku roku do 31 grudnia 2016 r. w ww. kolumnie każdorazowo wykazano kwotę 802,50 zł i w § 091 „Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat” kwotę 47,00 zł.

Wobec powyższego w sprawozdaniach:

- Rb-27S za okres od początku roku do 31 marca 2016 r. w ww. kolumnie należało wykazać kwotę 700,00 zł (§ 049), i 38,00 zł (§091),
- Rb-27S za okres od początku roku do 30 czerwca 2016 r. w ww. kolumnie należało wykazać kwotę 400,00 zł (§ 049), i 20,00 zł (§091),
- Rb-27S za okres od początku roku do 30 września 2016 r. w ww. kolumnie należało wykazać kwotę 100,00 zł (§ 049), i 5,00 zł (§091),
- Rb-27S za okres od początku roku do 31 grudnia 2016 r. w ww. kolumnie należało wykazać kwotę 0,00 zł (§ 049), i 0,00 zł (§091).

Zadania w zakresie przygotowywania informacji w zakresie skutków wydanych decyzji przez organ podatkowy wykonywał były Inspektor Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Sprawozdania jednostkowe Rb-27S za ww. okresy podpisali: p. Marian Błachut – Burmistrz Czechowic-Dziedzic i p. Krystyna Wiącek – były Skarbnik Miasta Czechowic-Dziedzic.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach w zakresie prawidłowego przygotowywania danych w zakresie skutków wydanych decyzji przez organ podatkowy w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109 z późn.zm.) w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 tego załącznika, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- Zaniechano przechowywania kopii zawiadomień o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wystawionych osobom fizycznym w dniach: 1 maja 2015 r. (obowiązujące do stycznia 2016 r.) oraz 1 lutego 2016 r. (obowiązujące do grudnia 2017 r.). Zawiadomienie jako dowód wewnętrzny, służy do udokumentowania przypisu lub odpisu w księgach rachunkowych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stosownie do § 4 ust. 4 w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz. 1375).

Zawiadomienia te przedłożono do kontroli w formie wydruków, zawierających oprócz poprawnej nowej stawki i miesięcznej wysokości opłaty (stawka x liczba mieszkańców), również błędną informację o wysokości stawki opłaty, obowiązującej od dnia 1 stycznia 2018 r. Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, program Rekord, obsługujący system gospodarowania odpadami komunalnymi w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach nie zapisywał wygenerowanego zawiadomienia na stałe w wersji niezmienniczej. W przypadku bieżącego wglądu do danego zawiadomienia brak było możliwości uzyskania wszystkich danych wg stanu na dzień wystawienia tego dokumentu, dane te należało ręcznie zmieniać. Jak dalej wyjaśniono, decyzja o braku konieczności wydruku kopii zawiadomień była podejmowana z racji przyjętego programu Rekord, który w założeniu miał przechowywać w swojej bazie każdy wygenerowany dokument, z możliwością późniejszego wydruku. System pozwalał tym samym wygenerować duże oszczędności związane z wydrukiem jednorazowo ok. 7300 zawiadomień. Każdy dodatkowy wydatek związany z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi ma wpływ na wysokość stawki opłaty ponoszonej przez mieszkańców. Gmina Czechowice-Dziedzice podejmuje działania zmierzające do ograniczenia wydatków, aby stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi była również społecznie akceptowalna. Obecnie w systemie Rekord istnieje już możliwość zapisu zawiadomień w formie pliku PDF.

Ponadto ustalono, że w wewnętrznych procedurach obowiązujących w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach zaniechano wyszczególnienia powyższego zawiadomienia, jako dokumentu wewnętrznego służącego udokumentowaniu przypisu lub odpisu z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w księgach rachunkowych, stosownie do § 4 ust. 4 w związku z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, w tym m.in. dowody wewnętrzne - dotyczące operacji wewnątrz jednostki. Podstawą zapisów mogą być również sporządzone przez jednostkę dowody księgowe korygujące poprzednie zapisy.

Na podstawie zawiadomień o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego dokonywano stosownego przypisu lub odpisu. Dokument ten winien więc zostać wskazany w wewnętrznych procedurach jako dokument powodujący powstanie czy zmianę wysokości przypisu.

W wewnętrznych procedurach nie wskazano także, iż decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wydaje się również w przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie uiszcza opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu, stosownie do art. 6m ust. 2b ww. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a nie tylko wtedy gdy właściciel danej nieruchomości nie złożył deklaracji, bądź istnieją uzasadnione wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji. Wewnętrzne procedury w zakresie ewidencji i poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uregulowane zostały zarządzeniami Kierownika

Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach: nr 120.28A.2013 z dnia 1 lipca 2013 r. oraz nr 120.8.2015 z dnia 10 lutego 2015 r. (bez zmian).

W trakcie kontroli wskazano, iż trwają prace, które zmierzają do zaktualizowania ww. Instrukcji.

Zadania w zakresie przygotowywania zawiadomień o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jak i opracowywania projektu procedur w zakresie ewidencji i poboru tej opłaty należały do zadań pracowników Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 5

Uzupełnić procedury wewnętrzne w zakresie udokumentowania przypisów bądź odpisów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach, mając na uwadze art. 20 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), § 4 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz.1375) w związku z art. 6m ust. 2a i 2b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r. poz. 1454), a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Krzysztof Róg